

Decentralisaties als machtsvraagstuk

Jos van der Lans

Van der Wielen-lezing 2016

Opsterland – 8 april 2016

[@josvanderlans](https://twitter.com/josvanderlans)

**Wanneer zijn we in Nederland
gaan praten over decentraliseren?**

Was dat:

- a. In 2012 – Rutte II
- b. In 2007 – invoering van de WMO
- c. In 2003 – Wet Werk en Bijstand
- d. In 1994 – Maatschappelijke Opvang
- e. In 1986 – Welzijnswet
- f. In 1977 – Kaderwet Specifiek Welzijn
- g. In 1974 - Knelpuntennota

an behandeling van
zijn.

drage in van -isolatie

nogelijk een bijdrage
krijgen als men in
ter warmte-isolatie
ksbijdrage is maxi-
van de totale kosten
van f 1000,-. De bij-
trekt als de kosten
per woning hebben

ng (van het ministe-
svesting en Ruimte-
aat het om na 1945
en nog te bouwen
en. Nog te bouwen
rwoningen, premie-
n en eigen huizen
een bijdrage in aan-
na 1945 gebouwde
maakt het niet uit

Zijn kam

wond.

Knelpuntennota aan Tweede Kamer:

Geef lagere overheid meer stem in welzijn

(Van een onzer correspondenten)

Het totale welzijnsbeleid in Nederland moet op de helling. Gemeenten, gewesten en provincies zullen een belangrijke stem krijgen bij de uitvoering ervan en het daarbij behorende financieringssysteem. Het rijk houdt wel een aantal taken, maar de lagere overheden hebben het laatste woord. Zo zullen de rijksplannen voor de welzijnsbevordering altijd met de betrokken gemeenten en gewesten moeten worden besproken.

een groot aantal andere 'steunpunten' op, die moeten bijdragen tot een goed functioneren van zo'n beleid. Zo moet men onderling tot 'n goede taakverdeling komen en gemeenten en gewesten moeten bijvoorbeeld vierjarenplannen maken op basis waarvan de gemeente- en gewestraden weer jaarplannen opstellen.

Een van de moeilijkst op te lossen problemen bij dit alles zijn de finan-

...ul K. Stallings
...tie: Eddy Even

Leeuwarder courant

19-06-1974

Samen met de **FRIESE KOERIER**

24 pagina's, 22de jaargang, no. 141
Telefoonnummers rechts onder op pag. 3

TRON — De TRON werd gisteren in Londen bij de Britse openbaring van de plannen die op 17 april bekend en hierin bekend...
...en nu lang mogelijk in de lucht te blijven en een spreng...
...en 4,5 meter met zelf-gemaakte „pompbetonnen“. Deze dem...
...en werden uitgeroepen door verschillende bekenners, zij naar...
...het meter miljoen. Wanneer werd Jan Beetsma-baas uit Boven...
...en 4,5 seconden „in de lucht“ te blijven. De jump was...
...kijk-troepen John Lobben en de „Pater van Vollenhove“...
...trouw met maar enigzins sterk, toe aan Don Mayer uit Vinken...
...en 26.28 uur kwam in alle te Nederland 1 van het de doo...

Premiestijging opvangen Werkgevers: belasting in 1975 omlaag

DEN HAAG — De werkgevers willen in 1975 verlaging van de belastingen voor loontrekkenden, zelfstandigen en bedrijven. Volgens de industriële werkgevers, verenigd in de twee grootste werkgeversverbanden VNO en NCW, zal er in 1975 vrijwel niets te verdelen zijn. Wel zullen de premies van de sociale voorzieningen bij een ongewijzigd regeringsbeleid met 1 procent stijgen. De werkgevers willen deze stijging opvangen via een belastingverlaging, maar daarnaast willen ze, dat alles in het werk wordt gesteld dat ook die steeds maar stijgende premies naar beneden worden gedrukt. Het kabinet heeft hierover inmiddels de Sociaal-Economische Raad om advies gevraagd.

VNO en NCW vinden het verdelen van „deft in de buidel van nul“ een weinig aantrekkelijk voorzichtige voor de ontwikkeling van het bedrijfsleven, voor de kwaliteit van het personeel loont, overig, die per 24 december de Marktlijst gepresenteerd, en voor de bestrijding van de werkloosheid en de infla-

De werkgevers menen, dat er op belastinggebied een omvangrijke operatie moet de loontrekkenden, zelfstandigen en ondernemers nodig zal zijn. VNO en NCW hebben daarvoor een prioriteitenlijst opgemaakt, waarin rekening is gehouden met de positie van de loonzakelijke. Ze willen zo een voortzetting van de investeringsafrek en invoering van verhoogde steekproeven voor bedrijven, doorvoering van de inflatiecorrectie, ook voor het niet redelijke deel, doorvoering in 1975 van de verlaging van de loon- en inkomensbelasting, extra verlaging van de eerste

de KPV volgend jaar geen verlaging van de belastingdruk zal kunnen. Volgens de KVP-leder moet het kabinet eerst proberen om volgend jaar een belastingverlaging door te voeren. De te verwachten hoge inflatierate van de werkgeversverhoging in kosten- en kosten (1 tot 2 miljard gulden) heeft volgens hem daarom voldoende ruimte.

(ADVERTENTIE I.M.)

Maarschalk Zjokof overleden

MOSKOE — Maarschalk Georg K. Zjokof, minister van defensie onder Chroesjtsjov en hersehiker van de Russische leger die in 1945 Berlijn overvoerd, is gisteren op 77-jarige leeftijd aan een hartaanval overleden. Fax-telegrammen heeft het ministerie van defensie het overlijden officieel bevestigd. Waarnemers zwoeven dat de overheid eerder niet wist op welk veldstak zij de maarschalk moest plaatsen.

Stichting militaire geschiedschrijvers hebben Zjokof „de Eremboer van Rusland“ genoemd wegens de rol die hij als legationsoverste in de Tweede wereldoorlog speelde. Gevoelens Russische militair had meer onderscheidingen dan Zjokof. Onder zijn bevel werden De Donsse de slagen op Moskou, Stalingrad en Leningrad.

WELZIJNSWILDERNIS

WAT VELEN op allerlei manieren al hadden ervaren, is nu in een degelijke rapport nog eens vastgesteld bij het welzijnsbureau in een land in een scherpe wijziging opgetreden. Er staat in het rapport, dat een niet-ambtelijke gemeentelijke verzoekerscommissie als versimpeling, verwarring, onbetrouwbaarheid en gebrek aan samenhang vermeldt. Er is sprake van een keten van knelpunten, die vaak helemaal niet in staat zijn werken op de normale voortgang van het werk en vooral op verandering en vernieuwing. Minister Van Duuren van Maatschappelijk Werk, voerde de beschrijving van de knelpunten om duidelijkte 600, maar zo eenvoudig is het niet. Wanneer alle gebreken fulgureel vast worden gelegd, om de overheid in alle mogelijke richtingen aan het samen en samen kunnen gaan. Maar de heraanpak moet daar eerst nieuwe richting hebben zijn.

De nota, die als Knelpuntennota een taal leven en gaan leiden, constabert tekens voor een gebrek aan planning. Maar de heraanpak moet toegankelijk, dat er sprake is van samenwerking tussen mensen en welzijnsvoorzieningen en dat men dit probleem niet oploest als de heraanpak voorstellen beter worden verband, goed, gefinancierd of vertelbaar geregeld. In dat geval dreigt nog steeds het gevaar van een schrikbeleid, dat de verandering gemeentelijk kan ontstaan. Dit is een slechtewilke vaststelling, want zij komt er op neer u dat de burger de weg is kwijtgeraakt naar alles wat zijn welzijn voor kunnen brengen, en u dat het natuurlijk mogelijk is hierin met een strakker beleid verandering te brengen. De welzijnsvoorziening zal, als dit is doorgaat, steeds sterker betekenis hebben op het die vries bezig zijn.

De regering denkt, dat decentralisatie het antwoord moet zijn, aanvullen het werk daar moet gebeuren, waar het voor de belanghebbende burgers effect bereikbaar en zichtbaar wordt. De gemeente, alhoewel de nota, in de plaats waar inbreuk en democratisering het meest tot hun recht komen en waar de belastingen in overleg met burgers en partikulieren inofficiële kunnen worden genomen en uitgevoerd. Afgezien van de onafhankelijkheid van de provincie, die welkeweer plaats vindt, kan het de vraag stellen of de rijksoverheid ook bereikt zal zijn het departement van maatschappelijk werk zo uit te hebben als hier in deze wordt voorgesteld. In een beschuldiging wordt met de regering verzoeken dat de centrale overheid alleen dient op te treden als er sprake is van ernstige verzuimen door een ge-

LEEWARDER COURANT

Wolfr. K. Stallings en Jhr. Gustaaf G. Wilsen Elias

Redactie: Eddy Eventhuis, Jacob Noorrmans en Laurens ten Cate

Samen met de **FRIESE** **KOERIER**

24 pagina's, 22de jaargang, no. 141

Telefoonnummers rechts onder op pag. 3

De regering denkt, dat decentralisatie het slagwoord moet zijn, aangezien het werk daar moet gebeuren, waar het voor de belanghebbende burgers direct bereikbaar en zichtbaar wordt. De gemeente, aldus de nota, is de plaats waar inspraak en democratisering het meest tot hun recht komen en waar de beslissingen in overleg met burgers en particuliere instellingen kunnen worden genomen en uitgevoerd. Afgescheiden van

NIS

lenen hi
drenlijke
bij het
n ehor-
aan. In
betreff
en als
ingitu-
ig ver-
ten van
reeds en
normale
ord op
dianter
n Werk
n koe-
baar zo
er alle
ten. In-
noodige
noodige
dagtrap
noodige

ofa een
stufwert
heming.
eiden-
verdring
ontingen
hoet als
er won-
dord of
l dreigt
drifta-
gesta-
schewe-
l er en
weg. In
welzijn
dat het
net een
vragen.
dit is
og hel-
n.

relatie
den het
aar het
e effect
De ge-
de waar
t meest
t bestia-
s parti-
den ge-
nomen

nemen en uitvoerd. Afgescheiden van de onderbechtig van de provincie, die telkens plaats vindt, kan een de vmsg stellen of de rijksoverheid niet bereid zal zijn het departement van maatschappelijke werk zo uit te halen als hier in late wordt voorgesteld. In een beschikking heeft met de regering welken dat de centrale geschied allew dient op te breken als de sprake is van vroedje verantwoord door een ge-

en NCW hebben daarvoor een prioriteitschaans opgesteld, waarin rekening is gehouden met de positie van de laagstbetaalden. Ze willen zo een voortzetting van de investeringsafrek en invoering van verhoogde stebelvinzen voor bedrijven, doorvoering van de inflatiebrek, ook voor het niet gedre deert, doorwerking in 1975 van de verlaging van de loon- en inkomende-
taxing, extra verlaging van de eerste

heid eerder niet wat op wese vroedje zij de maatschik moet plaatsen.

Siermige militair geschiedbedri- vers heten Zjoket, de Eisen- wer van Rusland, genoemd wegen de tal alle bij alle legenaarvender in de tweede wereldoorlog opende. Geen Etsinghe militair had meer onderwachtingen van Zjoket. Om- ter alle heet worden De Samen de slagen en Metkon, Slaingrat en Landerling.

TEKST — De TR
remakke van de
t om zo lang mogelijk in de lucht te blijven in een sprong van
n van 8,2 meter met zelf-gemaakte „plumbistellen“. Deze dem
n vromen uitbreiden door luchtende tekensmakings, zo dat po
n het water rollen. Winaker werd Jan Breda-
schaars uit Boreweld
nug 4,33 seconden „in de lucht“ te blijven. De jump was
nug 4,33 seconden „in de lucht“ te blijven. De jump was
nug 4,33 seconden „in de lucht“ te blijven. De jump was
nug 4,33 seconden „in de lucht“ te blijven. De jump was
nug 4,33 seconden „in de lucht“ te blijven. De jump was

LEEUWARDER COURANT

W. R. Stallings en Jhr. Gustaaf G. Witsen
 Redactie: Eddy Evenhuis, Jacob Noordmans en I.

TIJDS — De TRON werd gemeten in Londen met behulp van de methode die op 11 maart 1925 door een team van de Britse natuurkundigen Lord Kelvin en de Amerikaanse natuurkundige Joseph L. Stoney werd ontwikkeld. Het resultaat was dat de lichtsnelheid 299.792.458 meter per seconde is. De lichtsnelheid is nu vastgesteld op 299.792.458 meter per seconde. Dit is de snelheid waarmee licht zich voortplant in een vacuüm. De lichtsnelheid is een van de belangrijkste constanten in de natuurkunde.

nomen en uitgevoerd. Afscheiden van de onderbelichting van de provincie, die telkens plaats vindt, kan men de vraag stellen of de rijksoverheid ooit bereid zal zijn het departement van maatschappelijk werk zo uit te hollen als hier in feite wordt voorgesteld. In een begeleidende brief zegt de regering weliswaar dat de centrale overheid alleen dient op te treden als er sprake is van ernstige verwaarlozing door een gemeente van haar taken of van landelijke voorzieningen, maar in de praktijk zal het wel anders uitpakken. Nog nooit in de geschiedenis heeft een ambtelijk apparaat voetstoots bevoegdheden prijsgegeven aan lagere organen.

Uitgave, no. 141
 Nummer op pag. 3

LEDERNIS

De minister van Maatschappelijk Werk, G. van de Kerkhof, heeft in een brief van 11 maart 1925 aan de Tweede Kamer de volgende mededelingen gedaan. Hij zegt dat de rijksoverheid bereid is om de maatschappelijk werkende dienst te ondersteunen, maar dat de gemeenten hiervoor verantwoordelijk zijn. Hij wijst erop dat de rijksoverheid niet kan worden verantwoordelijk gemaakt voor de kosten van de maatschappelijk werkende dienst, omdat deze een lokale taak is. Hij stelt voor dat de rijksoverheid de gemeenten kan helpen bij de financiering van deze dienst, maar dat de gemeenten hiervoor de verantwoordelijkheid dragen.

De minister van Maatschappelijk Werk, G. van de Kerkhof, heeft in een brief van 11 maart 1925 aan de Tweede Kamer de volgende mededelingen gedaan. Hij zegt dat de rijksoverheid bereid is om de maatschappelijk werkende dienst te ondersteunen, maar dat de gemeenten hiervoor verantwoordelijk zijn. Hij wijst erop dat de rijksoverheid niet kan worden verantwoordelijk gemaakt voor de kosten van de maatschappelijk werkende dienst, omdat deze een lokale taak is. Hij stelt voor dat de rijksoverheid de gemeenten kan helpen bij de financiering van deze dienst, maar dat de gemeenten hiervoor de verantwoordelijkheid dragen.

De minister van Maatschappelijk Werk, G. van de Kerkhof, heeft in een brief van 11 maart 1925 aan de Tweede Kamer de volgende mededelingen gedaan. Hij zegt dat de rijksoverheid bereid is om de maatschappelijk werkende dienst te ondersteunen, maar dat de gemeenten hiervoor verantwoordelijk zijn. Hij wijst erop dat de rijksoverheid niet kan worden verantwoordelijk gemaakt voor de kosten van de maatschappelijk werkende dienst, omdat deze een lokale taak is. Hij stelt voor dat de rijksoverheid de gemeenten kan helpen bij de financiering van deze dienst, maar dat de gemeenten hiervoor de verantwoordelijkheid dragen.

De minister van Maatschappelijk Werk, G. van de Kerkhof, heeft in een brief van 11 maart 1925 aan de Tweede Kamer de volgende mededelingen gedaan. Hij zegt dat de rijksoverheid bereid is om de maatschappelijk werkende dienst te ondersteunen, maar dat de gemeenten hiervoor verantwoordelijk zijn. Hij wijst erop dat de rijksoverheid niet kan worden verantwoordelijk gemaakt voor de kosten van de maatschappelijk werkende dienst, omdat deze een lokale taak is. Hij stelt voor dat de rijksoverheid de gemeenten kan helpen bij de financiering van deze dienst, maar dat de gemeenten hiervoor de verantwoordelijkheid dragen.

De minister van Maatschappelijk Werk, G. van de Kerkhof, heeft in een brief van 11 maart 1925 aan de Tweede Kamer de volgende mededelingen gedaan. Hij zegt dat de rijksoverheid bereid is om de maatschappelijk werkende dienst te ondersteunen, maar dat de gemeenten hiervoor verantwoordelijk zijn. Hij wijst erop dat de rijksoverheid niet kan worden verantwoordelijk gemaakt voor de kosten van de maatschappelijk werkende dienst, omdat deze een lokale taak is. Hij stelt voor dat de rijksoverheid de gemeenten kan helpen bij de financiering van deze dienst, maar dat de gemeenten hiervoor de verantwoordelijkheid dragen.

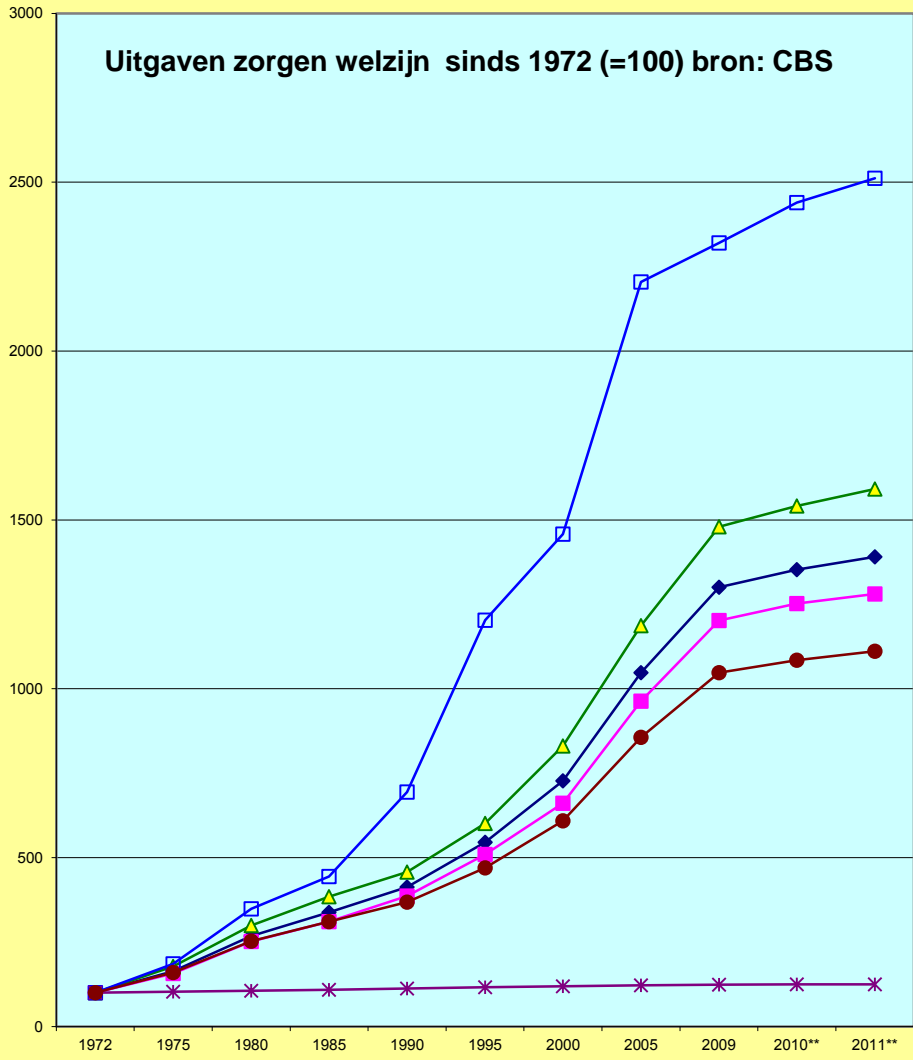
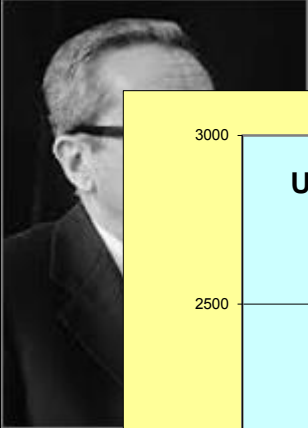
De minister van Maatschappelijk Werk, G. van de Kerkhof, heeft in een brief van 11 maart 1925 aan de Tweede Kamer de volgende mededelingen gedaan. Hij zegt dat de rijksoverheid bereid is om de maatschappelijk werkende dienst te ondersteunen, maar dat de gemeenten hiervoor verantwoordelijk zijn. Hij wijst erop dat de rijksoverheid niet kan worden verantwoordelijk gemaakt voor de kosten van de maatschappelijk werkende dienst, omdat deze een lokale taak is. Hij stelt voor dat de rijksoverheid de gemeenten kan helpen bij de financiering van deze dienst, maar dat de gemeenten hiervoor de verantwoordelijkheid dragen.

Staatssecretaris Hendriks van volksgezondheid in 1976

‘We zijn gedwongen naar andere wegen om te zien. Wegen die mensen minder afhankelijk maken van de verzorgingssystemen. De nadruk zal moeten liggen op zelfhulp, vrijwilligerswerk, kleinschaligheid van organisatie en decentralisatie van bestuur.’

- ◆ Totaal uitgaven zorg
- Uitgaven gezondheidszorg
- ▲ Uitgaven welzijnszorg
- Uitgaven AWBZ
- * Bevolking in Nederland
- Uitgaven per hoofd van de bevolking

agnerende
rgingsstaat

boom

reactie
duyt,

WRIJ

mix van maatregelen / reacties

- Bedrijfsmatige aanpak
 - New Public management
 - Verzelfstandiging
 - Schaalvergroting
 - Decentralisaties / welzijnswet (1986)
 - Afschaffen specifieke subsidieregelingen
 - Wet Werk en Bijstand / WMO
 - Uitbreiding gemeentefonds
-

Het systeem loopt vast

complex

ontoegankelijk

consumentistisch

bureaucratisch

etiketteert

duur

werkt slechter bij meer problemen
tegelijkertijd

'operational excellance' versus 'consumer intimacy'
bulk performance versus maatwerk op casuïstiek

Gemeenten als (laatste) reddingsboei

Speelveld / laboratorium om
echte veranderingen
door te voeren

Loslaten?

nomen en uitgevoerd. Afgescheiden van de onderbelichting van de provincie, die telkens plaats vindt, kan men de vraag stellen of de rijksoverheid ooit bereid zal zijn het departement van maatschappelijk werk zo uit te hollen als hier in feite wordt voorgesteld. In een begeleidende brief zegt de regering weliswaar dat de centrale overheid alleen dient op te treden als er sprake is van ernstige verwaarlozing door een gemeente van haar taken of van landelijke voorzieningen, maar in de praktijk zal het wel anders uitpakken. Nog nooit in de geschiedenis heeft een ambtelijk apparaat voetstoots bevoegdheden prijsgegeven aan lagere organen.

Decentraliseren moet aan drie voorwaarden voldoen

1. Overdracht verantwoordelijkheden
 2. Overdracht bevoegdheden
 3. Versterken van de lokale democratie
-

Decentraliseren moet aan drie voorwaarden voldoen

1. Overdracht
verantwoordelijkheden

~~2. Overdracht bevoegdheden~~

~~3. Versterken van de
democratie~~

nomen en uitgevoerd. Afgescheiden van de onderbelichting van de provincie, die telkens plaats vindt, kan men de vraag stellen of de rijksoverheid ooit bereid zal zijn het departement van maatschappelijk werk zo uit te hollen als hier in feite wordt voorgesteld. In een begeleidende brief zegt de regering weliswaar dat de centrale overheid alleen dient op te treden als er sprake is van ernstige verwaarlozing door een gemeente van haar taken of van landelijke voorzieningen, maar in de praktijk zal het wel anders uitpakken. Nog nooit in de geschiedenis heeft een ambtelijk apparaat voetstoots bevoegdheden prijsgegeven aan lagere organen.

SYSTEEMWERELD

VERZORGINGSSTAAT

Hierarchie

Sturing

Regels

Beleid

Programma's

Institutes

Opdrachten

Grootschalig

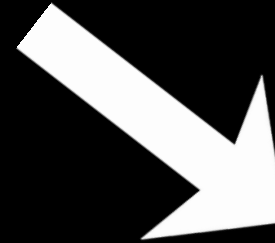
Topdown

Subsidies

Gelijkheid

Consumeren

V
E
R
T
I
K
A
A
L

HORIZONTAAL

Samenwerking

Delen

Eigenaarschap

Kleinschaligheid

Netwerken

Platforms

Coöperaties

Doen

Producersen

Zelfbeheer

Sociaal doe-het-

zelve

Maatwerk

Verschillen

VAN RIJK

TOP DOWN

NAAR WIJK

NETWERK/ BOTTOM UP

**Kanteling in denken,
sturen en handelen**

LEEFWERELD

VERZORGINGSSTAD

Beloften van de decentralisaties

1. De decentralisaties willen van een anonieme verzorgingsstaat een herkenbare verzorgingsstad maken, die gebaseerd is op de organisatie van nabijheid met het primaat op de wijk.
2. De decentralisaties hebben integraal werken als vertrekpunt. Het gaat niet langer om de formats van instituties, maar om het primaat van de oplossing.
3. De decentralisaties bevorderen snelle, heldere en zo nodig onorthodoxe oplossingen en hebben daardoor ten principale een anti-bureaucratische signatuur.
4. De decentralisaties beogen de rol van burgers te veranderen: ze zijn niet langer klanten van voorzieningen, maar eigenaren van (onderdelen van) de publieke zaak. Hun positie in de besluitvorming over zorg- en dienstverlening verandert van consument tot producent, van passief naar actief.
5. De decentralisaties geven vorm aan andersoortige horizontale en gelijkwaardiger verhoudingen tussen professionals en burgers/amateurs (sociale netwerken, informele zorg).
6. De decentralisaties bieden meer ruimte aan professionals en bevrijden deze van al te strakke protocollen en gedetailleerde verantwoordingsregimes.
7. De decentralisaties doorbreken de verkokering en het daarbij opknippen van problemen in door specialisten behandelbare deelproblemen. Ze maken meer ruimte voor een generalistische werkwijze.
8. De decentralisaties zorgen ervoor dat het accent, zowel in de organisatie van dienstverlening als in het professionele handelingsrepertoire, nadrukkelijk op preventie komt te liggen.
9. De decentralisaties bewerkstelligen dat de economie van de publieke sector wordt omgedraaid: preventie loont en er komen integrale kosten-baten analyses. Echt integraal werken verbetert zo de dienstverlening, zet het mes in de verkokering waardoor het goedkoper kan worden (in die volgorde).
10. De decentralisaties zijn erop gericht de leefwereld van burgers te bevrijden van het juk van de systeemwereld, waardoor de krachten van de samenleving zich optimaal kunnen ontwikkelen. Overzichtelijkheid en kleinschaligheid (de menselijke maat) zijn daarvoor nieuwe ijkpunten. Het doet daarin denken aan de oude slogan van Philips: *sense and simplicity*. Het is het primaat van het gezond verstand.

Uit: Pieter Hilhorst & Jos van der Lans. *Nabij is beter. De beloften van de 3 decentralisaties*. Uitgave VNG/KING, januari 2015.

Machtswisselingen

1. In verhouding rijk – gemeenten

- Het doordenken en concretiseren van een decentrale staat

2. In verhouding beleid - uitvoering

- Ruimte creëren voor professionele uitvoering binnen gemeentelijke en publieke kaders

3. In verhouding instituties - burgers

- Ruimte voor zelforganisatie, eigenaarschap, participatie en publieke verantwoordelijkheid

1. Decentrale staat?

*De grootste vijand van de
decentralisaties is
(het blijven opkijken naar)
Den Haag*

(We zijn gevangen door de verkeerde blik.)

Decentrale staat

- De cultuur van één rapportcijfer
- De zoektocht naar één politiek schuldige
- Omgaan met en leren van diversiteit

Decentrale staat

- **Omgekeerde uitvoeringstoets: wat hebben wij van het rijk nodig om onze taken goed te kunnen doen**
- **Verantwoordingstafels G4/G32**
- **Andere wijze van kennisuitwisseling, leren en monitoren.**
- **Omgaan met en leren van diversiteit**

Radicaal doordecentraliseren!!!

- **Waarom is het heel normaal dat woningcorporaties zich tot gemeenten moeten wenden om tot prestatieafspraken te komen en geldt die verplichting niet voor zorgverzekeraars?**
- **Waarom mag het CJIB eindeloos doorjagen op de invordering van oninbare boetes terwijl gemeenten daarvan de kosten moeten dragen?**

2. Van beleid naar uitvoering

- Professionals in wijkteams zijn het merendeel van hun tijd kwijt om zich voor hun client toegang te verschaffen tot gemeentelijke regelingen (bijstand, schulden, huisvesting).

BUREAUCRATIE BESTAAT BINNEN
GEMEENTEN VOORAL OP WACHTEN OP
ELKAAR

Het vak / ambacht verandert

	Rechtmatige overheid	Presterende overheid	Netwerkende overheid	Participerende overheid
Doelbepaling	Politiek primaat bij vaststelling publieke belangen	Politiek primaat bij vaststelling in afrekenbare prestatieafspraken	Maatschappelijk vaststelling in overleg tussen partners in het netwerk	Burgers betrokken ontwikkelen maatschappelijke waarde
Rol van beleid	Politieke ambities naar regels, procedures en inzet middelen	Politieke ambities naar managementafspraken en te realiseren prestaties	Maatschappelijke voorkeuren naar onderling afgestemde handelingspraktijken	Maatschappelijke initiatieven naar kaders en ondersteuning
Ambtenaar	Zorgvuldig, onpartijdig en integer	Resultaatgericht, klantbewust en doelmatig	Omgevingsbewust, responsief, samenwerkingsgericht	Ingehouden, beheerst, voorzichtig, verbindend
Organisatie van de overheid	Hierarchisch, politiek primaat en ambtelijke loyaliteit	Doelen, resultaten en prestatieafspraken	Verbondenheid en afstemming met netwerk van gevestigde actoren	Prudentie, afstandelijkheid, bescheidenheid
Sturing	Rechten en plichten uitoefenen, bureaucratisch	Prestatieafspraken, doelen vaststellen	Compromissen en akkoorden sluiten met overlegpartners	Vanuit publieke doelen maat aansluiting zoekend bij maatschappelijk initiatief

Uit: Martijn van der Steen, Maarten Hajer, e.a., Leren door doen. Overheidsparticipatie in een energieke samenleving. Uitgave: Nederlandse School voor Openbaar bestuur en Planbureau voor de leefomgeving, 2014, p.22.

	Rechtmatige overheid	Presterende overheid	Netwerkende overheid	Participerende overheid
Doelbepaling	Politieke primaat bij vaststelling publieke belangen	Politiek en betekenisgeving in afrekenbare prestatieafspraken	Maatschappelijk: vaststelling in overleg tussen partners in het netwerk	Burgers en bedrijven ontwikkelen maatschappelijke waarde
Rol van beleid	Politieke ambities naar regels, procedures en inzet middelen	Politieke ambities naar managementafspraken en te realiseren prestaties	Maatschappelijke voorkeuren naar onderling afgestemde handelingspraktijken	Maatschappelijke initiatieven naar kaders en ondersteuning
Ambtenaar	Zorgvuldig, onpartijdig en integer	Resultaatgericht, klantbewust en doelmatig	Omgevingsbewust, responsief, samenwerkingsgericht	Ingehouden, beheerst, voorzichtig, verbindend
Organisatie van de overheid	Hierarchisch, politiek primaat en ambtelijke loyaliteit	Doelen, resultaten en prestatieafspraken	Verbondenheid en afstemming met netwerk van gevestigde actoren	Prudentie, afstandelijkheid, bescheidenheid
Sturing	Rechten en plichten uitoefenen, bureaucratisch	Prestatieafspraken, doelen vaststellen	Compromissen en akkoorden sluiten met overlegpartners	Vanuit publieke doelen maat aansluiting zoekend bij maatschappelijk initiatief

Uit: Martijn van der Steen, Maarten Hajer, e.a., Leren door doen. Overheidsparticipatie in een energieke samenleving. Uitgave: Nederlandse School voor Openbaar bestuur en Planbureau voor de leefomgeving, 2014, p.22.

Thuisafgehaald

COMPENDIUM FOR THE CIVIC ECONOMY

What our cities, towns and neighbourhoods should learn from 25 trailblazers

natuur en milieu overijssel

Woensdagavond 17 maart te Zwolle

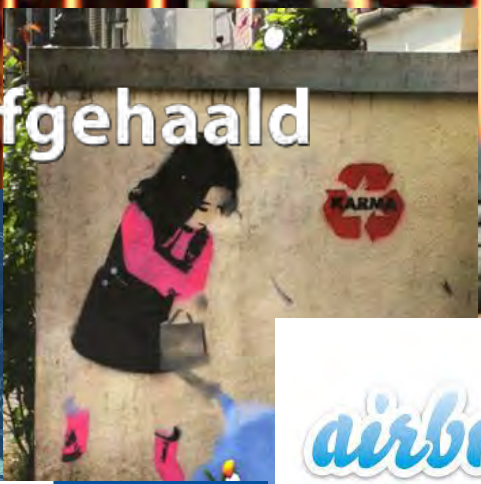
Duurzame energie maak je zelf!

Kom luisteren en meepraten en doe inspiratie op.

KLIMAAT KANVAAN

Voor duurzame ambities...

10 DE VOLKSKRANT MAANDAG 26 AUGUSTUS 2013

Binnenland

Reportage 'Doe-democratie' in Noord-Brabant

Brabander neemt het over van gemeente

Waar de gemeente zich uit geldgebrek terugtrekt, nemen burgers niet me

Van onze verslaggever Marjon Bolwijn

BEST/OIESTER plasticzakken...

Vandaag was het zover. Na maanden voorbereiding, gegevens verzamelen, deelnemers mobiliseren en tal van kleine besluiten hebben we vanmiddag met ruim veertig deelnemers **Broodfondsen-Wikistad** opgericht - een kring van zzp'ers, die elkaar verzekeren voor arbeidsongeschiktheid. Daarmee ontdoen ze zich van de zware lasten die de traditionele verzekeraars hen opleggen om zich te kunnen verzekeren. Zij weigeren om van deze dure systemen afhankelijk te zijn en besluiten de solidariteit zelf te organiseren. Dat dat kan, bewezen ze vandaag in Pakhuis de Zwijger waar ze de daad bij het woord voegden en een heuse 'onderlinge' hebben opgericht. Hieronder de foto met - bij elkaar gepropt - de eerste veertig deelnemers.

MANIFEST

ES

VOOR DE SPONTANE STAD

GRAPHY URBAN DESIGN

3. Verhouding tot burgers

nieuwe wereld

Spullen zijn ballast, bezit maakt niet vrij

Alternatieve vorm van organiseren & institutionaliseren

LOKAAAL

ZELF DOEN

DELEN

PLATFORMS

KLINSCHALIGHEID

COÖPERATIES

CV Lauren Anderson

Geboren 1984 geboren in Cairns, Australië
Studie
 2004 Bachelor of creative industries
 2009 afgestudeerd in landbouw en voedselbedrijfskunde
Werk
 2005-2010 verschillende banen als facilitator, woordvoerder, organisator
 2010-heden vrijwillig verspreider bij Collaborative Lab

Voorbeelden van de deeleconomie

Marktplaats: Voorloper van de nieuwe wereld. Hoewel het niet om lenen, huizen of delen in strikte zin gaat, wordt het kopen van tweedehands spullen ook als collaborative consumption beschouwd. Alles wat door anderen is gebruikt, telt mee.

Sociaal doe-het-zelven

De idealen en de politieke praktijk

Pieter Hilhorst
 Jos van der Lans

De nieuwe wereld

De wereld is door de crisis drastisch aan het veranderen. De economie transformeert, de bevolking vergrijscht, de overheid wordt kleiner. Europa raakt achterop. Of toch niet? Hoe ziet de nieuwe wereld eruit? De Volkskrant spreekt deze zomer met tien dwarse denkers. Slot: Lauren Anderson.

het kapitalisme en het individualisme is het delen uit beeld geraakt: bedrijven lieten ons geloven dat we zijn wat we hebben. Daarmee hebben ze ons afhankelijk gemaakt. Bezit werd wettelijk niet aan vrijheid gekoppeld. Het is niet de overvloed van spullen die ons onafhankelijk maakt, maar de manier waarop we deze spullen gebruiken. Het is een sterke culturele factor voor de generaties X en Y, de generaties uit de tweede helft van de vorige eeuw. Maar ik denk dat er nu een generatie opgroeit die bewuster is, die geen huis vol spullen meer nodig heeft.

Is dit niet vooral trend onder hoogopgeleide westerse stedelingen, die hun status aan andere zaken kunnen ontleenen?

Daar klopt deels. In opkomende landen zoals China en Brazilië zie je een groeiende middenklasse met de sterke wens om het klassieke westerse welvaartsniveau te halen. Dat gaat gepaard met klassieke consumptie. Eigendom is daar nog waarde toe aan de eigenaar. Er is een risico dat ze daar de hele cyclus gaan meemaken die wij al hebben meegemaakt. Dat zou jammer zijn, zeker omdat ze daarmee hun verleden kwijt raken, een verleden waarin bezit veel gemeenschappelijker was. Wij proberen ze te bieden een goed voorbeeld: de website krijgt een paar maanden eerder. Daar

Nieuwe Politiek!

Zelfbeheer
Welzijnswerk
Dienstbaarheid
Eigenaarschap
Verantwoording
Publieke Participatie
Solidariteit - zaak
Duurzaamheid

SYSTEEMWERELD

V
E
R
T
I
K
A
A
L

GLOBALISERING=>

VERSTATELIJKING

LOKALISERING

VERZORGINGSSTAAT

HORIZONTAAL

VAN RIJK
VAN STAAT

=>
=>

NAAR WIJK
NAAR BURGERS

sociale kwestie

VERZORGINGSSTAD

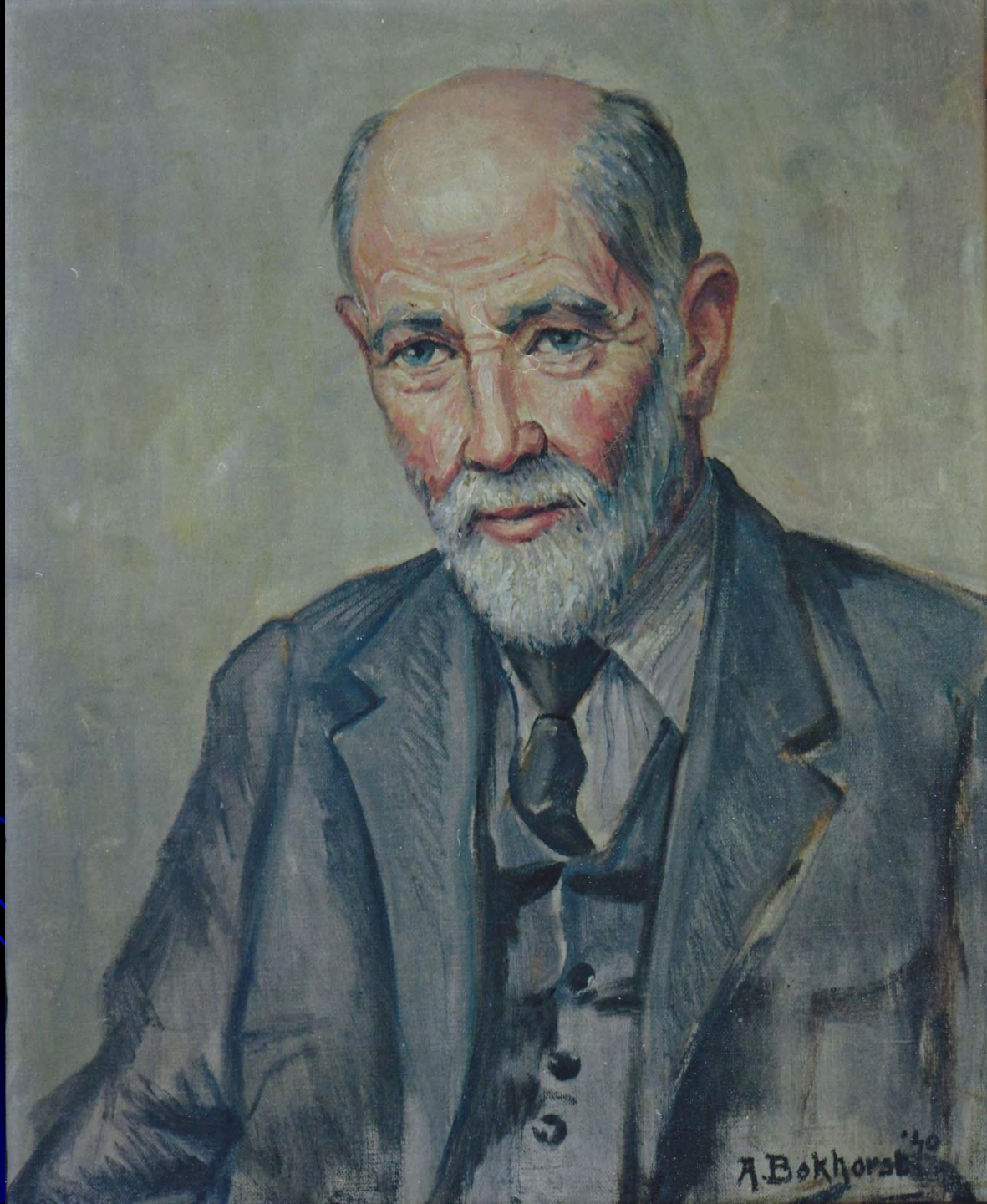
LEEFWERELD

1870

1970

2070

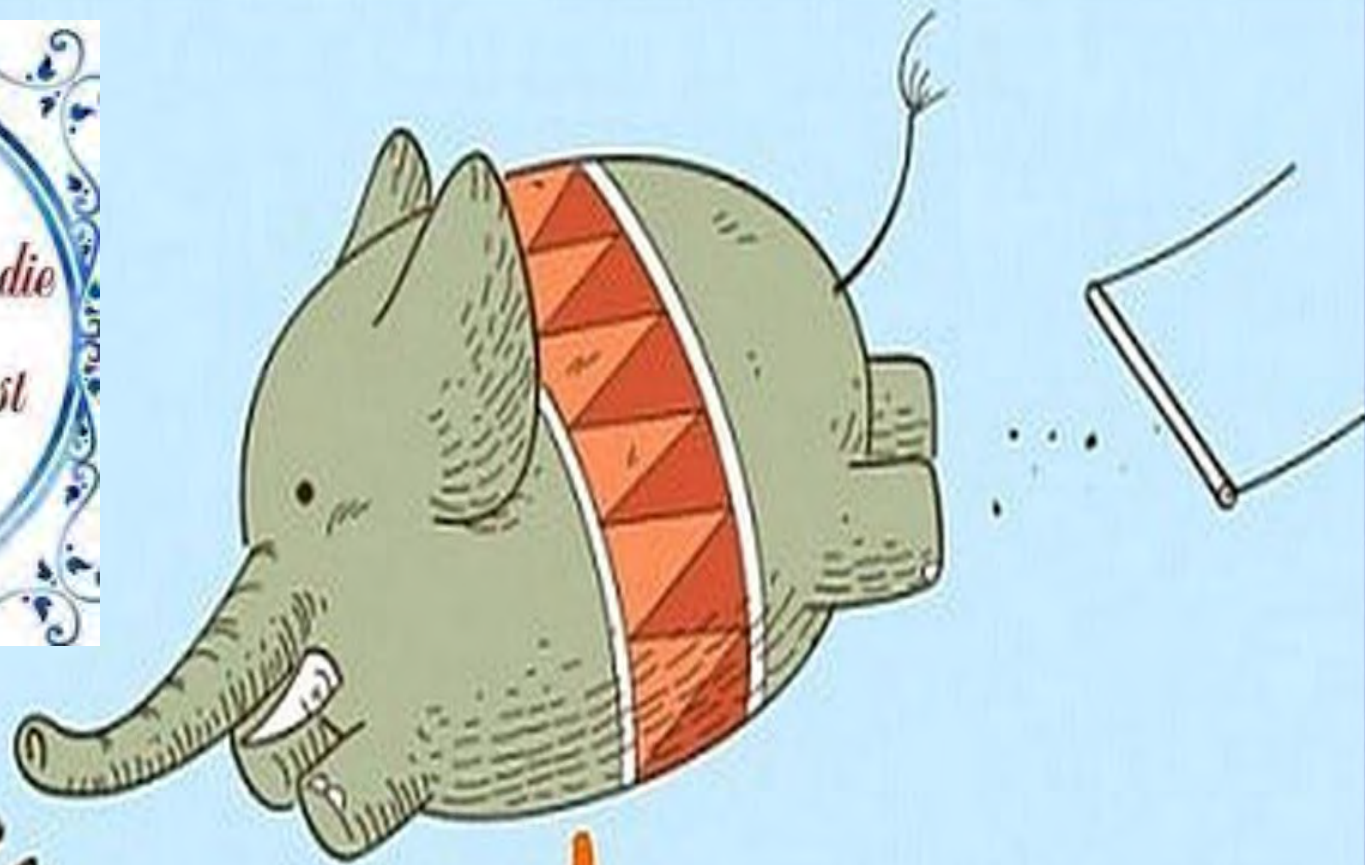

Burgemeester Selhorst
van Opsterland in 1927:

- ‘een karaktertrek van Van der Wielen die in het gewone leven een deugd is, doch in een wethouder niet kan worden goedgekeurd. Spreker bedoelt het grote **optimisme** van de heer Van der Wielen, daaraan mag een wethouder niet steeds de vrije teugel laten.’

*Je kunt beter
een optimist zijn die
ongelijk heeft,
dan een pessimist
die gelijk heeft.*

optimism

KWALITEITS
INSTITUUT
NEDERLANDSE
GEMEENTEN

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

NABIJ IS BETER II

OVER HET INLOSSEN VAN DE
BELOFTEN VAN DE DECENTRALISATIES